

Vastaja	Kommentaar	Arvestatud / Mittearvestatud
Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium	Eesti vaates on oluline hinnata riiklike süsteemide kohandamise, hoolduse ja personaliga seotud kulusid ning selgitama, millises ulatuses neid katab EL-i rahastus.	Arvestatud.
	Samas ei pruugi ettevõtjate halduskoormus oluliselt väheneda, kui liikmesriikide nõuded ja menetlused jäävad erinevaks. Eesti huvi on tagada, et ühised infonõuded, dokumentide kontroll ja andmete korduskasutus vähendaksid dubleerimist ning väldiksid uute riigipõhiste tehniliste nõuete teket.	Arvestatud.
	Riiklik IMI koordinaator peab tagama pädevatele asutustele ligipääsu süsteemi, kuid on oluline, et oleks määratud ka valdkondliku koordinaatori roll, kes saab pakkuda kasutajatele sisulist tuge konkreetse mooduli kasutamisel.	Teadmiseks võetud, arvestame edasistes aruteludes. IMIga koostalitlusvõime detailid selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.
	Samuti tuleks analüüsida, kas A1 taotluse ja lähetamise deklaratsiooni ühendamine vähendab päriselt ettevõtjate kulusid või jääb kasu peamiselt dokumentide digitaalsele kontrollimisele. Sealjuures on oluline, et A1 tõendi digitaliseerimine ei tähendaks vaid võimalust tõendi kehtivust elektrooniliselt kontrollida, vaid vähendaks ka reaalselt koormust juhtudel, kus töötaja sotsiaalkindlustusstaatus või väljastatud tõendi kehtivus hiljem muutub.	Arvestatud.

Justiits- ja Digiministeerium	Meie hinnangul on positiivne, et ESSPASS ei eelda sotsiaalkindlustustõendite kasutamist üksnes Digikukru kaudu ning säilib võimalus kasutada ka alternatiivseid lahendusi. Samas tuleks arvestada, et kuigi Digikukru kasutamine ei ole VKE-dele kohustuslik, nähakse ESSPASSi puhul just VKE-de jaoks olulist lisandväärtust. Seetõttu tuleks eelnõus üheselt tagada, et digitaalsete tõendite kasutamise nõuded ei tooks VKE-dele kaudselt kaasa kohustust Digikukru kasutamiseks.	Arvestatud.
	Samuti võiks analüüsida nõuet, mille kohaselt peab isik saama Digikukrus hallata ka alaealiste laste ja seaduslikult esindatavate täisealiste isikute dokumente. See võib sisuliselt kaasa tuua täiendavaid kohustuslikke Digikukru funktsionaalsusi liikmesriikidele.	Arvestatud.
	Eelnõust ei ole üheselt aru saada, kas ESSPASSi raames kasutatavad digitaalsed tõendid peavad vastama kvalifitseeritud elektrooniliste atribuuditõendite (QEAA) nõuetele või on lubatud ka muud lahendused. Soovitame täpsustada tõendite usaldusraamistikku, et tagada ühtlane piiriülene usaldatavus ja koostalitlusvõime.	Arvestatud, tõendite usaldusraamistikus lepatakse kokku rakendusaktidega.
	Artiklis 7 kavandatavate rakendusaktide ettevalmistamisel tuleks vältida kattuvusi eIDAS 2.0 raamistikus juba reguleeritud küsimustega. Väga oluline on ESSPASSi koostoime EUDI Walleti, Single Digital Gateway ning teiste olemasolevate EL digilahendustega, et vältida dubleerivate lahenduste loomist.	Arvestatud.

	Lisaks tuleks hinnata ESSPASSi rakendamisega dokumentide kontrollijatele tekkivaid tehnilisi arendus- ja liidestusvajadusi	Arvestatud, täpsemad vajadused selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.
	Arvestades EUDI Walleti rakendamise ajakavasid liikmesriikides, tuleks hinnata, kas kavandatud rakendustähtajad on praktiliselt teostatavad.	Arvestatud.
Siseministeerium	Toetame ESSPASSi laiendamisest seaduslikult liikmesriigis elamisloa alusel elavatele kolmandate riikide kodanikele ja elamisõigus alusel elavatele EL kodanikele (liikmesriigi elanikele). Eesti identiteedihalduse põhimõtted peavad olema kooskõlas EL digiidentiteedi raamistikuga ja digiidentiteedikukrute pakkumine peab tuginema liidu kodanike, elanike või juriidiliste isikute õiguslikult määratletud identiteedile.	Arvestatud.
Tööinspeksioon	Digitaalse sotsiaalkindlustusdokumendi autentsuse kontrollimine ei tohi piirata Tööinspeksiooni võimalust kontrollida järelevalvemenetluses muid asjakohaseid faktilisi asjaolusid. Eelkõige A1 tõendi puhul on oluline eristada dokumendi tehnilist valideerimist selle väljastamise aluseks olnud asjaolude kontrollimisest. Digitaalse dokumendi valideerimine ei saa automaatselt tähendada seda, et täiendav kontroll ei ole põhjendatud.	Arvestatud, määruse eelnõu tekst ei keela täiendavate küsimuste küsimist.
	Eelnõu rakendamisel peab olema arusaadav, milline teabevahetuskanal on kasutatav olukorras, kus digitaalse A1 tõendi kehtivus on kinnitatud, kuid järelevalvemenetluses tekib kahtlus tõendi aluseks olevate asjaolude suhtes. Sellisel juhul peab Tööinspeksioonil olema võimalik pöörduda tõendi väljastanud asutuse poole ning teabevahetus	Arvestatud, määruse eelnõu kohaselt on lubatud infovahetus ka EESSI väliselt.

	peab toimima piisavalt tõhusalt ja viivituseeta.	
	Tööinspektsiooni jaoks on eriti oluline, et ESSPASSi rakendamisel oleks selgelt piiritletud selle seos EESSI, IMI ja teiste piiriüleste teabevahetuse lahendustega. Kuna eelnõu kohaselt jääb EESSI sotsiaalkindlustusasutuste vahelise teabevahetuse peamiseks vahendiks, tuleb rakendamisel vältida olukorda, kus sama juhtumi lahendamiseks tekivad paralleelsed või kattuvad teabevahetuskanalid või suureneb põhjendamatult halduskoormus.	Teadmiseks võetud ja arvestame rakendusaktide aruteludes, detailsed seosed teiste teabevahetuse lahendustega selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.
	Kavandatav kontrollilahendus peab olema järelevalveasutustele praktikas lihtsalt kasutatav ning võimaldama vajaduse korral kontrolli tulemust järelevalvemenetluses nõuetekohaselt dokumenteerida. Rakendusaktide ja tehniliste lahenduste väljatöötamisel on vaja arvestada ka järelevalveasutuste tegelike kasutusjuhtudega, sealhulgas olukordadega, kus kontroll toimub väljaspool tavapärast kontoritöö keskkonda või esineb tehnilisi tõrkeid.	Arvestame rakendusaktide aruteludes, kontrollilahenduste detailid selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.
	Tööinspektsiooni (TI) võimalike kulude esialgse hindamisel võiks arvestada 40 000–150 000 euro suuruse ühekordse arenduskuluga, millele võivad lisanduda lahenduse hoolduskulud. Hinnang lähtub eeldusest, et olemasolevat lahendust saab kohandada TI vajadustele, et kasutada A1 andmeid näiteks IMI päringutele vastamisel (kas isikule on A1 väljastatud ja kas see kehtib) ning ühis- ja sihtkontrollide kavandamisel, et saada teavet A1 olemasolu kohta kontrollitavate töötajate puhul.	Arvestatud.

	Seda suurusjärku tuleb käsitada esialgse stsenaariumipõhise hinnanguna, mitte tehnilise analüüsi või arendaja hinnapakumise alusel koostatud kuluproгноosina. TI-l ei ole praegu ESSPASSi eelnõu alusel tuvastatud uut iseseisvat A1 dokumentide kontrollimise kohustust ega kindlat vajadust eraldi kontrollirakenduse järele. TI puhul on esialgse hinnangu aluseks piiratud funktsionaalsus, mitte ulatusliku eraldiseisva lahenduse loomine. Kuna TI-l puudub praegu piisav tehniline ja finantsanalüüs, tuleb tegelik arendusvajadus ja maksumus täpsustada tooteomaniku ning arendajaga. Samuti ei ole praegu võimalik kinnitada, kas arendus on üldse vajalik või kas vajalik funktsionaalsus oleks võimalik tagada SKA loodava teenuse või muu olemasoleva lahenduse kaudu.	
Maksu- ja Tolliamet	Täna A1 tõendiga seotud töövoog on paljuski käsitööna organiseeritud, kuna need vormid ei ole digitaliseeritud. Samas, kui ELi üleselt seda tehtaks, siis see tekitaks meie jaoks erinevaid võimalusi käsitöö vähendamiseks ja töövoogude automatiseerimiseks. See võiks tähendada näiteks seda, et saame IT lahendustes automaatselt ja jooksvalt A1 infot arvesse võtta. See omakorda võimaldaks tagada kiiremini ja õigemalt maksuarvestust. Lühidalt eeldaks oleks esimene positiivne mõju võimalik saavutada läbi IT süsteemide täiendamise. Veel võiks see olla abiks ehk ka järelevalves õige maksukohustuse tuvastamisel.	Arvestatud.
Haiglate Liit	EHL toetab ettepaneku eesmärki muuta piiriülesed sotsiaalkindlustusmenetlused kiiremaks, digitaalsemaks ja paremini kontrollitavaks.	Arvestame rakendusaktide aruteludes, lahenduste detailid selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.

	EHL peab oluliseks, et vajalikud riiklikud ja Euroopa tasandi liidestused ning andmevahetuseks vajalikud lahendused rajataks võimalikult suures ulatuses tsentraalselt ning haiglate infosüsteemidele ei tekiks ebaproportsionaalseid täiendavaid arendusnõudeid. Planeeritavate muudatuste rakendamisega võivad kõigile haiglatele kaasneda arendus- ja rakenduskulud, mis võivad olla eelkõige märkimisväärse mõjuga väikese ja keskmise suurusega haiglatele. Seega tuleks rakendamisega kaasnevate kulude katmiseks ette näha vajalik rahastus, et uute lahenduste kasutuselevõtt ei tooks haiglatele kaasa täiendavat katmata kulu. Samuti tuleks vajalikud arendused aegsasti läbi rääkida ja kavandada, et haiglatel oleks võimalik arendustega seotud tegevusi ja ressursse ette planeerida.	
Perearstide Selts	Üldiselt pooldame liikumist digitaliseerimise suunas, aga praegu ei ole esitatud piisavalt informatsiooni, et hinnata, kas see konkreetne lahendus lihtsustab tööprotsessi või muudab selle keerulisemaks. Nii kindlustuse kontroll kui ravidokumentide edastamine peab toimuma olemasolevate tsentraalsete süsteemide kaudu - nagu tavatöö käigus. Praegu edastavad perearstid kõik raviarved läbi oma infosüsteemi Tervisekassale; kõik ravilood läbi oma infosüsteemi Tervise Infosüsteemi; ravikindlustuse kontroll toimub perearstikeskuse infosüsteemi kaudu Tervisekassa andmekogu andmete alusel). Kindlasti tuleb vältida lahendusi, mille puhul tervishoiutöötaja peab dokumentide edastamiseks sisenema eraldi keskkonda, andmeid	Arvestame rakendusaktide aruteludes, lahenduste detailid selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.

	kätsi sisestama, dokumente skaneerima või otsustama, millised andmed tuleb edastada.	
	Protsesside väljatöötamisse tuleb kaasata nii Tervisekassa kui tervishoiuteenuse osutajate esindajad (nii esmatasand kui teised TTO-d). Kuna ei tea, kuidas sisulised protsessid hakkavad toimima, siis ei oska vastata küsimusele, milliseid arendusi tuleb teha TTO-de infosüsteemidesse. Kui on vajalik teha arendusi, siis tuleb selleks leida ka rahastus. Perearstikeskused ei saa üldjuhul tellida oma infosüsteemide arendajalt soovi järgi suuremaid täiendusi, arendustööd toimuvad valdavalt seadusest tulenevate nõuete põhjal. Seega tuleb perearstide infosüsteemides tehtavaid arendusi juhtida samuti tsentraalselt ning jõustumis- ja rakendusmisaegade määramisel tuleb arvestada lahenduste realistlike väljatöötamis-, arendus- ja testimisaegadega.	Arvestatame rakendusaktide aruteludes, täpsemad arendusvajadused TTO süsteemides selguvad rakendusaktide koostamise käigus.
	Tervishoiuteenuse osutajale ei tohiks panna dokumentide paber- ega digikooptime säilitamise kohustust. Kogu säilitamist vajav teave, sealhulgas kindlustuskaitse kontrollimise tulemus ja vajalikud logid, peaks automaatselt liikuma kesksesse süsteemi ning olema sealt vajaduse korral kättesaadav.	Arvestame rakendusaktide aruteludes. Määrusega piiratakse isikuandmete säilitamise aega ajavahemikuga, mis on rangelt vajalik nende kontrollimiseks ja täpsed säilitustähtajad pannakse paika rakendusaktidega.
Tööandjate Keskliit	Tööandjate jaoks on oluline, et A1 tõendi digitaliseerimine ei tähendaks üksnes võimalust tõendi kehtivust elektrooniliselt kontrollida, vaid vähendaks ka tegelikku halduskoormust olukordades, kus töötaja sotsiaalkindlustusstaatus või väljastatud tõendi kehtivus hiljem muutub.	Arvestame rakendusaktide aruteludes, tõendite detailid selguvad rakendusaktide väljatöötamise käigus.

	Soovime täpsustada, kuidas saab tööandja teada A1 tõendi muutmisest, parandamisest või kehtetuks tunnistamisest ning kas süsteem näeb ette tööandja teavitamise, et vältida vajadust tõendi kehtivust korduvalt kontrollida.	
Kaubandus- ja Tööstuskoda	Toetame muudatusi, mis lihtsustavad ja digitaliseerivad sotsiaalkindlustusdokumentide, eelkõige A1 tõendi, taotlemist ja väljastamist, vähendades seeläbi piiriüleselt tegutsevate ettevõtjate halduskoormust. Muid täiendavaid ettepanekuid või kommentaare meil praegu ei ole.	Arvestatud.